

5 przykazań mobilnej witryny

Nowakowski Tomasz

Autorem dokumentu oraz właścicielem
praw autorskich jest Tomasz Nowakowski.
Dokument w niezmienionej formie
można dalej publikować.

LUTY 2008

SPIS TREŚCI:

1. Spis treści	2
2. Wstęp	3
3. O autorze	4
4. Przykazanie 1 – Prawidłowa waga	5
5. Przykazanie 2 – Tekst to podstawa	6
6. Przykazanie 3 – Rozmiary witryny	7
7. Przykazanie 4 – Nawigacja	8
8. Przykazanie 5 – Standardy	9
9. Podsumowanie	10

WSTĘP:

Piszę ten mini poradnik, ponieważ w ostatnich czasach w Polsce pojawiło się duże zainteresowanie mobilnym Internetem, w tym również tworzeniem witryn mobilnych. Najczęściej w wykonaniu tych „największych” (m.in. Onet.pl, WP.pl, Interia.pl, Gazeta.pl, Bankier.pl). Oni już zauważyli **potężny potencjał mobilnego Internetu**, teraz czas na Ciebie! Vinton G. Cerf – wiceprezes Google Inc. i jeden z tak zwanych ewangelistów Internetu powiedział: *„To nie komputery, tylko telefony komórkowe staną się przyszłością Internetu.”* Słów takiego autorytetu w dziedzinie Internetu nie trzeba komentować.

Poradnik jest przeznaczony dla osób, które chcą stworzyć mobilną wersję swojej witryny WWW. Mniejsze portale i serwisy również powoli dostrzegają potencjał mobilnego Internetu i z dnia na dzień można zauważyć coraz więcej lepiej lub gorzej wykonanych mobilnych stron. Ich ilość ciągle rośnie w Polsce i na świecie. **Nie przegap mobilnej rewolucji!** A dlaczego mobilny Internet ma spory potencjał? Z kilku powodów. Przede wszystkim **jest dostępny wszędzie!** Dosłownie wszędzie, gdzie jest człowiek z np. telefonem komórkowym. Innym powodem takiego stanu jest **duża ilość urządzeń przenośnych**, przede wszystkim telefonów komórkowych oraz palmtopów. Jest ich dużo więcej niż komputerów. Można tylko dla przykładu podać kilka statystyk: telefonów komórkowych jest w Polsce cztery razy więcej niż komputerów, a Polska jest krajem w którym na jednego mieszkańca przypada średnio więcej niż jeden telefon komórkowy. Więcej chyba pisać nie muszę o potędze mobilnego Internetu, bo celem tego poradnika jest coś innego.

Nie jest to oczywiście poradnik, jak stworzyć stronę mobilną od podstaw, bo taka lektura musi mieć minimum kilkaset stron i na pewno nie wyczerpałaby tematu. Są tu jednak zawarte przykazania, czyli zasady którymi należy się kierować przy tworzeniu takich serwisów, a które są bardzo często zapomniane i pomijane.

O AUTORZE:

Nazywam się Tomasz Nowakowski. Urodziłem się we wrześniu 1987 roku i mieszkam w bardzo małej miejscowości w województwie wielkopolskim. W 2007 roku ukończyłem technikum elektroniczne, obecnie studiuję informatykę, co jest związane oczywiście z moimi zainteresowaniami.

Tworzeniem tradycyjnych stron WWW zajmuję się od kilku dobrych lat. Stworzyłem już ich kilkadziesiąt, głównie na własne potrzeby. Strony WWW wykonuję w technologii XHTML STRICT oraz CSS przy współpracy z PHP oraz MYSQL. Strony mobilne tworzę grubo ponad rok. Uczestniczyłem już w wielu dużych projektach tworzenia stron mobilnych m.in. dla takich firm jak KOLPORTER, VIGET czy ENEA. Łącznie stworzyłem już kilkanaście witryn mobilnych w języku XHTML MOBILE PROFILE oraz CSS MOBILE PROFILE.

Tworzenie mobilnych stron jak już wspomniałem jest nowością w Polsce. Sprawia to, że jestem jednym z pionierów w tej dziedzinie. Muszę tu podziękować Tomkowi Wieczorkowi, który wprowadził mnie w świat mobilnego Internetu i umożliwił uczestniczenie w wielu ciekawych projektach z tym zagadnieniem związanymi.

Interesuje się Internetem, a w szczególności e-biznesem. Lubię czytać książki o tej tematyce. W Internecie jak i w życiu lubię to co proste, przejrzyste i ładne.

Jeśli chcesz się ze mną skontaktować możesz wysłać wiadomość e-mail na: poczta@tomasznowakowski.pl. Więcej informacji na temat kontaktu ze mną znajdziesz w dziale kontakt na mojej stronie: www.tomasznowakowski.pl.

Jeśli masz ciekawy pomysł na biznes lub stronę mobilną pisz śmiało – czekam na kontakt.

Przykazanie **1. Prawidłowa waga**

Wysokie ceny opłat za połączenie z Internetem w urządzeniach mobilnych (najczęściej GPRS) oraz wolna transmisja danych wymagają, aby **waga serwisów mobilnych** była **bardzo mała**. Jest to możliwe do osiągnięcia przez odpowiednią optymalizację elementów graficznych, których na stronie nie powinno być zbyt wiele. Ważną sprawą jest także spójny, zgodny ze standardami oraz jak najbardziej prosty i semantyczny kod XHTML Mobile Profile (najlepiej połączony z arkuszem stylów CSS Mobile Profile w celu lepszej prezentacji). Dane prezentowane na stronach mobilnych muszą być zwarte i odpowiednio przygotowane (patrz przykazanie drugie). Jeśli konieczne jest wyświetlenie dużych ilości tekstu warto podzielić je na kilka stron.

Waga serwisu mobilnego na pewno nie powinna przekroczyć 35kB. **Optymalna waga to 10-25kB** lub jeśli to możliwe mniej. Strony takie nie będą dużym obciążeniem finansowym dla Internautów oraz będą się błyskawicznie ładować w przeglądarce. Ciężkie strony natomiast będą wczytywały się bardzo długo co może zniechęcić Internautę do dalszego przeglądania danej witryny, podobnie jak rachunki np. za połączenie GPRS. A tego jak wiadomo nikt nie chce! Strony mobilne muszą przyciągać, a nie odstraszać. Jeśli jesteśmy zdecydowani na stworzenie mobilnej witryny, to **musi ona być bardzo lekka** i w miarę prosta.

Ważnym elementem tworzenia witryny jest dokładne zaprojektowanie rozmieszczenia danych w ramach całego serwisu. Na tradycyjnych stronach możemy umieszczać wiele informacji na jednej podstronie, ponieważ nie ogranicza nas wielkość wyświetlaczy oraz ceny za pobieranie danych. W mobilnych witrynach niestety jest to podstawowy i najważniejszy element tworzenia strony. Częstym błędem jest optymalizowanie tylko strony głównej, a zapomnienie o pozostałej części witryny mobilnej.

Przykazanie 2. Tekst to podstawa

Wiadomo oczywiście, że w na każdej stronie czy to tradycyjnej, czy mobilnej treść jest podstawowym elementem. Przykazanie to ma jednak troszkę inny charakter, choć tytuł przykazania może być mylący. Wspominałem już troszkę o treści serwisu mobilnego przy pierwszym punkcie – nie może on być zbyt długi, a jeśli jest należy go podzielić na kilka stron. Jest to tylko jedna z zasad dotycząca tego zagadnienia.

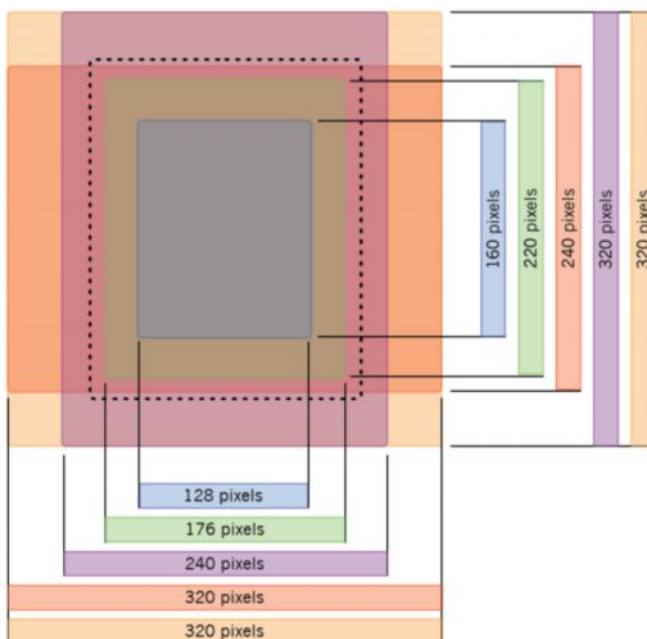
Dużo ważniejsze jest to, że **treść serwisu tradycyjnego i mobilnego znacząco się różnią**. Nie mam tu namyśli różnicy tematycznej, lecz formę danych. Musimy postawić się w sytuacji mobilnego Internauty, czego on szuka w naszym serwisie mobilnym? Co jest dla niego najważniejsze? I takie właśnie treści umieszczać na początku naszego serwisu. Dane muszą być ułożone według popularności, według parametrów jakimi kieruje się Internauta. I najważniejsze, w serwisie mobilnym nie możemy umieszczać wszystkiego. Umieszczamy **tylko najważniejsze i najciekawsze dane**, które są specjalnie przygotowane dla mobilnych użytkowników.

Dbajmy o mobilnych Internautów i nie pozwólmy im marnować czasu i pieniędzy na przeszukiwaniu naszej witryny w poszukiwaniu informacji, które ich interesują. Tym bardziej, że nie jest to komputer z kilkunastocalowym monitorem, klawiaturą i myszą! Dlatego nie kopiujemy lub importujemy z tradycyjnej strony WWW wszystkich danych, tylko dane których poszukuje mobilny Internauta. Warto wcześniej przeprowadzić badania, które części są najchętniej przeglądane na tradycyjnej stronie i przemyśleć, czy będą one dobre dla mobilnej strony. Należy się zastanowić również, czego jeszcze będzie szukał Internauta, który ma do dyspozycji dowolne urządzenie przenośne np. telefon komórkowy.

Przykazanie 3. Rozmiary witryny

Odpowiednie rozmiary mobilnych serwisów są wymuszone przez małe wyświetlacze urządzeń przenośnych np. telefonów komórkowych. **Serwis powinien być stworzony uniwersalnie** dla każdej szerokości wyświetlacza. Jest to bardzo trudne zadanie do zrealizowania, ale do zrobienia. Serwis nie będzie wyglądał identycznie na każdym urządzeniu bo to nie możliwe, ale będzie wyświetlany prawidłowo i będzie spełniał swoje funkcje.

Podstawą jest m.in. **uwolnienie szerokości serwisu** tzn. nadanie jej wartości 100%, aby dopasowała się do każdej szerokości wyświetlacza. Ważną zasadą jest również stosowanie odpowiednich rozmiarów dla plików graficznych, aby przy małych wyświetlaczach „na siłę” nie rozciągały witryny mobilnej. Najczęściej spotykane wymiary wyświetlaczy przedstawiłem na poniższym schemacie. Minimalna szerokość wyświetlacza to 128 pikseli, maksymalna 320 pikseli. Co nie znaczy, że serwis nie może być wyświetlany na innych wyświetlaczach. Rysunek pochodzi z witryny dev.mobi.

Przykazanie 4. Nawigacja

Bardzo ważnym elementem serwisu mobilnego jest prawidłowa nawigacja. Jest to oczywiście spowodowane rozmiarami wyświetlacza i klawiatury urządzeń mobilnych, które utrudniają nam poruszanie się po witrynie. Internauta w miarę możliwości powinien swobodnie poruszać się po naszej stronie mobilnej. Jak do tego doprowadzić? Oczywiście nie ma idealnego rozwiązania i każdy serwis różni się budową i zawartością. Mogę jednak podać kilka wskazówek, które będą przydatne dla każdego, jeśli nie wszystkich mobilnych serwisów. Oto one:

- Każda strona serwisu musi mieć odnośnik powrotny do strony głównej (najlepiej z atrybutem `accesskey` o wartości 0, ale o tym później). Odnośnik taki może być w postaci klikanego loga witryny oraz w stopce lub w jej okolicach.
- Przydatny jest przycisk wstecz, pozwoli on szybko powrócić Internaucie do poprzedniej strony – przeglądarki mobilne często są pozbawione tej funkcji, która jest bardzo ważna i użyteczna, a która znajduje się w każdej tradycyjnej przeglądarce WWW.
- Używaj krótkich i charakteryzujących stronę tytułów (atrybut `<title>`), większość przeglądarek mobilnych je wyświetla (np. 15 pierwszych liter), a to ułatwi Internaucie poruszanie się po serwisie.
- Ważne są również krótkie adresy URL, aby Internauta nie musiał długo ich wpisywać na małej klawiaturze telefonu. Tym bardziej, że często są to bardzo skomplikowane znaki typu `&?#...`. Warto pomyśleć o zastosowaniu reguł `mod_rewrite`.
- Przydatne jest używanie atrybutów `accesskey`, które umożliwiają Internaucie szybsze i płynniejsze poruszanie się po serwisie. Atrybuty te, to skróty klawiszowe do różnych części serwisu. Warto je stosować przede wszystkim na stronie głównej naszej strony. Należy pamiętać, że przy odnośniku, który zawiera ten atrybut należy umieścić informację o wartości tego atrybutu. Spowoduje to, że np. po kliknięciu przycisku z cyfrą 1 zostanie aktywowany odnośnik, który będzie miał atrybut `accesskey` o takiej wartości.

Przykazanie **5. Standardy**

Standardy mobilne oraz języków XHTML Mobile Profile oraz CSS Mobile Profile określają wiele różnych wytycznych dotyczących budowy mobilnego serwisu. Są one szczególnie ważne w mobilnym środowisku urządzeń przenośnych. Dlaczego? Jak wiesz jest bardzo dużo różnych urządzeń przenośnych, każde z tych urządzeń różni się marką, modelem, oprogramowaniem oraz możliwościami. Dodatkowo większość tych urządzeń może mieć różne przeglądarki internetowe. Taka różnorodność sprawia, że standardy są bardzo przydatne. Mają one na celu ułatwienie stworzenia takiego serwisu, który będzie działał prawidłowo w każdym z tych środowisk. Strona, mimo, że na pewno będzie troszkę się różniła wyglądem, będzie w stu procentach prawidłowo działać na każdym urządzeniu.

Do sprawdzania poprawności kodu stworzonego już serwisu mobilnego służy przydatne narzędzie, które znajduje się pod adresem: ready.mobi. Nie będę opisywał tutaj wszystkich standardów, jakie musi spełnić mobilna witryna. Testując stronę tym narzędziem wyświetlą się przydatne informacje. Dostajesz potwierdzenie, jakie najważniejsze standardy Twoja witryna już spełnia i ewentualnie jakie są jeszcze do poprawienia. Narzędzie to zlicza wagę konkretnej strony, analizuje kod oraz informuje nas o wszystkich błędach.

Musisz pamiętać, że język XHTML Mobile Profile oraz CSS Mobile Profile ma bardzo dużo wspólnego z językiem XHTML, ponieważ jest jego częścią. Dlatego składnia obu języków (szczególnie wersji XHTML Strict) jest niemal identyczna. Jeśli masz już doświadczenie w tworzeniu stron WWW w tym właśnie języku, tworzenie mobilnych serwisów zgodnych ze standardami będzie dla Ciebie bardzo łatwe i przyjemne.

PODSUMOWANIE:

Tworząc mobilny serwis internetowy musimy liczyć się z ograniczeniami, jakie niosą ze sobą na dzień dzisiejszy mobilne urządzenia, są to przede wszystkim:

- małe rozmiary wyświetlaczy,
- wysokie ceny za połączenie z Internetem,
- wolne pobieranie danych
- ograniczona możliwość nawigacji strony

Dlatego musimy zadbać, aby strona taka była maksymalnie przyjazna dla mobilnych Internautów. Musi ona być: lekka, prosta, łatwa w nawigacji. Musi zawierać najważniejsze dane, które będą odpowiednio ułożone w całym serwisie. Internauta musi je szybko odnaleźć, dlatego musimy zwrócić także uwagę na popularność danych.

Przy tworzeniu takich serwisów musimy postawić się w sytuacji Internauty i zadać sobie szereg pytań, jakie zadaje sobie przeciętny Internauta. Przetestować serwis na różnych urządzeniach przenośnych i najlepiej przeprowadzić testy użyteczności.

Więcej informacji na temat tworzenia mobilnych serwisów internetowych znajdziesz na stronie www.tomasznowakowski.pl, szczególnie polecam dział Publikacje, który będzie się sukcesywnie rozwijał o nowe pozycje.

Życzę sukcesów przy tworzeniu mobilnych stron i gorąco pozdrawiam

Nowakowski Tomasz